

продуктивністю проекту капіталовкладень є така ринкова норма відсотка, при якій даний проект повинен якраз окупити витрачені на нього засоби.

Відповідно з поняттям чистої продуктивності капіталу пов'язаний важливий економічний процес, в ході якого ціни на капітал встановлюються на ринку за їх «капіталізованою вартістю». Процентна ставка в цьому процесі виконує головну роль. Коли ринковий рівень відсотка знижується, то як результат такого зниження виявляється значне підвищення капіталізованої вартості машин, облігацій, ануїтетів або будь-якого іншого виду активів, які забезпечують приток доходів від майна в подальший період.

Коли перспективи бізнесу є абсолютно визначеними, покупці і продавці цього бізнесу враховують поточну вартість всіх чистих доходів, які приносяться в майбутньому. Відзначимо, що поняття «бізнес» це не лише у звичайному розумінні підприємницька діяльність, але має всі ознаки товару, особливості якого обумовлюють принципи, підходи і методи його оцінки. Відповідно до цього особливо доречно розглядати поточну дисконтовану вартість бізнесу для кожного активу, та розраховувати окремо поточну вартість кожної частини майбутнього потоку грошових надходжень.

Таким чином, важливим завданням управління капіталом є розподіл прибутку підприємства на розвиток виробництва. Розподіл прибутку, з одного боку – це результат ефективності виробництва, з іншого – рівень капіталізації.

Юшин С., д.е.н., проф.
ННЦ «Інститут аграрної економіки»

СИСТЕМА БЕЗПЕКОВИХ ОРІЄНТИРІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вступ. Цивілізаційна роль аграрного виробництва загально визнана. Для України його розвиток визначений як стратегічний пріоритет як на найближчу, так і на віддалену перспективу національними правовими актами на засадах врахування ратифікованих Верховною радою України міжнародних актів. При цьому варто підкреслити, що типологія сучасного розвитку з кожним роком набуває усе більш виразних рис сталості (Керівні принципи ФАО 2012 р., де проголошується соціально, економічно та екологічна сталість стратегії аграрного розвитку). Безумовно, визначальна роль у реалізації принципів сталого розвитку галузі належить аграрним підприємствам. Проте виконання ними такої ролі вкрай ускладнене відсутністю чітких орієнтирів на гармонізацію складових безпекової політики держави. Саме це й визначає *актуальність* даної теми дослідження.

Основний текст. На сьогодні ми бачимо, з одного боку, актуалізацію усіх аспектів сталого розвитку економіки загалом та її аграрного сектору зокрема. Про це свідчать Закони України (Про Генеральну схему планування території України, 2002 р. № 3059; Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року, 2005, № 2982) та наступні програми і стратегії відповідних частин національного розвитку. Проте загальна констатація визнання ролі пріоритету сталості розвитку ще не є запорукою реальної гармонійності складових даної

сталості у кожен момент часу. Корисним у зазначеному аспекті були дослідження у 2007 р. О.В. Шаповаловою питання адаптації господарського законодавства до вимог сталого розвитку [1] та Є.Й. Майовця питання вибору чітких орієнтирів аграрного підприємства в трансформаційній економіці [2]. Та й введений на той час Господарський кодекс України у статті 11 п. 5 прямо вказував: «суб'єктам господарювання, які не враховують суспільні інтереси, відображені в програмних документах економічного і соціального розвитку, не можуть надаватися передбачені законом пільги та переваги у здійсненні господарської діяльності». Зрозуміло, що саме через врахування суспільних інтересів з їх пріоритетами сталого розвитку підприємства повинні формувати свої безпекові орієнтири.

Підкреслимо, що в Україні було проведено багато досліджень з питань безпеки і сталості розвитку стосовно національного рівня. Тут важливо нагадати, що Господарський кодекс України у статті 5.1 визначає правовий господарський порядок через оптимальне поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державне регулювання макроекономічних процесів. Така диспозиція регулювання та саморегулювання суттєво ускладнює синхронізацію безпекових орієнтирів підприємств, галузей, регіонів і держави.

Безумовно, кожен дослідник вищезгаданої колізії намагається поєднати усі її аспекти. Але розрив наукових економічних спеціальностей між підприємствами та більш високими рівнями управління блокують можливість міждисциплінарних (системних) узагальнень. На це вказують результати досліджень С.М. Шкарлета [3] і Л.Г. Шамаєвої [4], які актуалізували подолання вад вузької спеціалізації.

Зрозуміло, що з часом стає більш виразною потреба у формуванні саме системи безпекових орієнтирів вітчизняних аграрних підприємств. У 2011 р. ми отримали ґрунтовне дослідження Л.В. Левковської [5] принципів формування корпоративного управління сталим регіональним розвитком, де був зроблений важливий крок у напрямі конвергенції виробничих та адміністративних систем.

З моменту підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (Ратифікована Законом України № 1678, 2014 р.) суттєво посилилися вимоги до системності рішень, дій та взаємодій усіх учасників відносин у сфері господарювання (суб'єкти господарювання, споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації). Саме на це були націлені відповідні державні акти: Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (2014 р.); Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020" (2015 р.); Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року (2015 р.). Потреба повноти конвергенції інноваційних та інвестиційних процесів, входження на основі високих світових стандартів у сучасне глобальне інформаційне суспільство саме і є тією підвалиною, яка задає систему орієнтирів безпеки і сталості розвитку господарювання підприємств, галузей та держави.

Висновки та пропозиції.

1) аграрний сектор є визначальним у частині забезпечення продовольчої безпеки держави, що формує відповідну безпекову місію галузевих підприємств;

2) безпекові функції аграрного сектору та функції сталості його розвитку є за визначенням пересічними множинами для усіх учасників господарських відносин;

3) суттєвою перешкодою на шляху формування наукових засад безпековості та сталості розвитку аграрної сфери є низька міждисциплінарність досліджень;

4) усе вищезгадане вкрай актуалізує розроблення дієвої системи орієнтирів безпеки і сталості розвитку господарювання підприємств, галузей та держави.

Використана література:

1. Шаповалова О.В. Адаптація господарського законодавства до вимог сталого розвитку: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / О.В. Шаповалова ; НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. – Донецьк, 2007.

2. Майовець Є.Й. Аграрне підприємство в трансформаційній економіці України: автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.00.01 / Є.Й. Майовець ; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. – Л., 2007.

3. Шкарлет С.М. Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку: автореф. дис... д-ра мед. наук: 08.00.04 / С.М. Шкарлет ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". – К., 2008.

4. Шемаєва Л.Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 21.04.02 / Л.Г. Шемаєва ; Ун-т економіки та права "КРОК". – К., 2010.

5. Левковська Л. В. Формування корпоративного управління сталим регіональним розвитком України: автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Л. В. Левковська ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки природокористування та сталого розв. НАН України". — К., 2011.